DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya *f* 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag.*

DONDERDAG 8 JANUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 3. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

Door de late aankomst van den post zijn wij verhinderd het officieele gedeelte der *Javasche Courant* van heden mede te deelen; zoo mogelijk doen wij dit in een *bijvoegsel.*

(*Voor het land.*) De ondergeteekende maakt bekend, dat van af den 12den tot den 18den dezer, de passage zal gestremd zijn over de brug nabij de kampong Pegirian.

De Assistent Resident voor de Politie.
SWERVER.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* dd. 29--31 December, No. 104 en 105, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Batavia: van wijlen J. L. Bekker, partikulier, A. L. J. A. Deuss, partikulier, C. Schmidt, stads-vroedmeesteresse. H. van de Wetering, gegageerd soldaat, F. G. Schubert, partikulier, J. Verbeek, gegageerd sergeant, en F. N. von Ende, gepensioneerd ambtenaar.

Ten einde op Vrijdag den 30sten Januarij a. s., des morgens ten 10 ure, in het locaal der weeskamer alhier tegenwoordig te zijn bij de aflegging van rekening en verantwoording van het door de kamer gevoerd beheer in opgemelde nalatenschappen en de door haar voor te stellen rangschikking, voor zoo verre het bedrag dier nalatenschappen toereikend zal zijn.

Door den Mede-Testamentairen Executeur, te Batavia: van wijlen William Sperree.

Door de weeskamer te Soerabaya: van wijlen Maria Wilhelmina de Kuiper, weduwe Barnasconie.

Door de Agenten der Soerabayasche Boedelkamer te Grissee: van wijlen den Chinees Tjoa Bingkia, en van wijlen Frans Donij.

Door de Agenten der Soerabayasche Boedelkamer te Kedirie: van wijlen den Chinees Kwee Bosoeij.

ADVERTENTIEN.

VERTREK VAN SCHEPEN.

DE STOOMBOOT PALEMBANG,

Gezagvoerder H. J ROSEBOOM, vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG, op *den* 18*den Januarij a. s.* Adres bij

SOERABAYA, 22 *December* 1856. **W. CORES DE VRIES.** (752)

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het uitmuntend en snelzeilend Nederlandsche Barkschip *CONSTANTIA*, kapitein E. VONCK.

Door deszelfs zeer doelmatige inrigtingen en de aanwezigheid van eenen gepromoveerden doctor beveelt zich deze bodem voor den overvoer van passagiers bijzonder aan, en zal dezelve medio Januarij tot vertrek van hier gereed zijn.

Nadere informatien bij den Gezagvoerder in het *Hotel Montoft*, dan wel bij

De Agenten,
(4) RUYL CRAMER & CO.

De Heer G. E. BROEKHUIS heeft van af heden onze algemeene procuratie.

SOERABAYA, (13)
1 *Januarij* 1857. **SCHIMMELPENNINCK & CO.**

De heer C. L. VAN DER VOORT is op heden als lid onzer firma uitgetreden.

SOERABAYA, A. BOUMAN & CO.
1 *Januarij* 1857. (11)

De heer F. W. ENGELS heeft sedert primo Januarij de generale volmagt onzer firma.

(10) B. J. VAN ECK & CO.

Iemand van middelbare jaren, bekend met de Fransche, Engelsche, Hoog- en Nederduitsche talen, alsmede niet onbekend met administratie en boekhouding, zag zich gaarne hier of elders geplaatst.

Reflecteerenden gelieven zich te adresseeren bij de uitgevers dezes. (14)

BOEKHANDEL LANGE & CO.

Ligt ter perse:

TOLLENS' BEGRAFENIS,

uitgegeven ten behoeve van een **GEDENKTEEKEN** dat voor Neêrlands geliefden Volkszanger zal worden opgerigt. Prijs *f* 1,— franco. De inteekening is ook opengesteld bij

(12) E. FUHRI & CO.

MARTENS & CO

ONTVINGEN OP NIEUW.

DRAPER'S INKSTAND, een zeer doelmatige Inktkoker, bijzonder voor dit klimaat geschikt.
Fraaije vergulde en witte POMP-INKTKOKERS.
ENCRIERS CACHETEUR.
STEMPELDOOZEN.
Stellen van 170 KOPEREN DRUKLETTERS, met Stempels en toebehooren, in eenen zeer netten houten doos.
STEMPEL INKT.
PAPIER DE LUXE.
Bijzonder best 4° en 8° POSTPAPIER.
Fransche en Imitation Engelsche KANTOORBOEKEN met koper beslag.
ORDINAIRE DITO.
KANTOOR-ALMANAKKEN in vijf kleuren, onopgeplakt à *f* 1.— Opgeplakt à *f* 2.
ZAK-ALMANAKKEN, franco à *f* 2.
Fraaije KINDERBOEKJES en PRENTEN.
VISITE KAARTJES, wit en d°. verguld op snee.
Bijzonder goede SCHRIJF- en COPIEER-INKT.
Fraaije STALEN PENNEN van *Blanzij, Poure & Co.*, enz. enz. (2)

PAS ONTVANGEN

BIJ

LEDEBOER & CO.

Diverse PROVISIEN, SAUCIJS, WORST in fleschen en in vaatjes, GEZOUTEN SPEK, alles tot zeer billijke prijzen. (16)

ALMANAKKEN voor 1857.

ZAKALMANAK. . . . . . . *f* 2.—
Franco *met* KANTOOR-ALMANAK „ 3.—
KANTOORALMANAK met damesportret opgeplakt. . . . . . *f* 1.—
IDEM. Onopgeplakt. 0,60
(780) E. FUHRI & CO.

EEN BETUWSCH LANDMAN MET ZIJN ZOON,

OP REIS NAAR DE AMSTERDAMSCHE KERMIS,

DOOR

J. J. CREMER.

Gelderland, het bloeijende Gelderland, — hoe veel schoons, hoe veel goeds, hoe veel degelijks levert het niet op. Veel schoons, — wie toch is gevoelloos voor de liefelijke en prachtige natuurtafereeden, die het ons te aanschouwen geeft? — Wie ontkent, dat er bij Gelders echte telgen, nog veel goeds, ja nog veel degelijks te vinden is, schoon ook de weelde onzer dagen, den ouden geest tracht uit te dooven? — Wij niet, die de spranken van dien milden, degelijken geest terug mogten vinden, bij onzen braven boerenstand. Bij den Betuwschen landman is het oorspronkelijk Geldersch volkskarakter het meest bewaard gebleven, en wie er aan twijfelt, het reisje van GERRIT MEEUWSEN met zien zeun GIJS noar de Amsterdamsche karmis moge hem overtuigen van de waarheid onzer stelling.

Voor dat wij onzen lezer dit togtje mededeelen waarschuwen wij hem, dat de karakters naar het leven zijn geteekend en dat hij derhalve niet te veel moet schrikken, zoo onze brave GERRIT soms toont nog al gras op de tanden te hebben, of zich wat al te plomp uitdrukt. Dat licht zoo in zijn aard, en wij mogen hem in onze schets niet verloochenen. De lezer volge ons dan naar de groote keuken van GERRITS aanzienlijke hoeve.

Stil — het begint aandoenlijk, 't is negen uren in den avond, GERRIT zit met zien GRIET en zien zeun GIJS bij 't vuur, ze zeggen met hun drieën — niets. — GRIET veegt met haar voorschoot een traan weg.

— Moar zie'j dan nou gek, zegt GERRIT op dit gezigt, zit j'aweer te grijnen, 't is dan krek of we de wereld uutgoan.

— De wereld nee, de wereld niet, zuchtte GRIET, moar 't derp toch, en dan de lokkemetief — de lokkemetief, meister zei lest nog, dat ze zoo kolderig woaren en tegenswoordig, toejoers en altied uut den weg sprongen. Ik kan d'r van iesden."

— Meister is 'n gek en gij bint zoo wies as de rest," hernam GERRIT, „loaten z'oe niks verdinksen."

— En de kranten, en de kranten?" herhaalde GRIET met nadruk, „of 't doar niet in steet; 't is 'n ding 'n mins is toch 'n mins."

— Nou m'n goeije, ouwe GRIET," zeide GERRIT, „loave ons nou niet veralteriesieren, 't is bepoald, we kunnen nou niet meer 't huus blieven; Domenei he'k 't gezeid de meister ook, op 't kastêl he'n ze m'allemoal 'ngoeije ries gewunst, dus lig nou moar niet te lamentieren. Moak de wrungel no moar verdig, want veur vieren mo' w' al vort."

GRIET keek uier zeer vrolijk, dat woordje — „ouwe" had haar maar half bevallen; — vier en vieftig, op 't best van 't leven — en dan die lokkemetief en allerhande verzuukingen op de Amsterdamsche karmis; GIJS most ook al meê, en wat zouwen de wammissen en de boksen en de neije leersen d'r vertrampenierd uutzien, as ze weer 't huus kwiemen — *as* ze weer 't huis kwiemen, die lokkemetief!

GIJS had den heelen tijd in 't vuur zitten te pinkoogen. 't Was net of ie wat op de lêver had, moar 't kwiem d'r niet toe, eindelijk toen de wrungel en 't brood gereed stond, keek hij zijn vader vragend aan, en zeide: „'k zou wel is." .... — GERRIT scheen het niet gehoord te hebben, althans er kwam geen antwoord.

GIJS grinnikte, streek zich over 't haar, beschouwde toen het werktuig waarmede hij die daad had verrigt en ziede wat harder: „'k zou wel is. . . .

— Wat?" — vroeg GERRIT.

— MIJNTJE, — zei GIJS, terwijl hij zich bukte om een doelloos voorwerp op te rapen, waardoor hem 't bloed

SOERABAYA, den 8sten Januarij 1857.

— In den avond van den 6den dezer, heeft er, naar men ons berigt, te Pasoeroean een driedubbele moord plaats gehad.

Zekere K. gaf les in de Hollandsche taal aan eenen raden, neef van den regent aldaar, die met dit oogmerk aan het huis van eerstgenoemde kwam, doch van den vrijen toegang misbruik maakte, door betrekkingen aan te knoopen met de huishoudster des eersten, hetgeen door hem op dien avond ontdekt werd. Hierover in woede ontstoken, laat hij den raden binden, ontneemt hem zijne kris en hem voorts mishandelende, laat hij hem voor den widono voeren. Deze onderhoudt den heer K. over de groote vrijheid die hij genomen had, een raden te doen binden en de kris af te nemen, en geeft voorts onmiddelijk last den raden te ontbinden, doch deze, woedend over de door K. hem aangedane beleedigingen, springt eensklap op de kris toe en doorsteekt daarmede den aanklager van achteren, voorts vlugtende doodt hij twee Javanen die hem in den weg treeden, wondt nog drie anderen en zoekt zijne wijkplaats in den dalm van den regent, waar hij zich in eene kamer verschuilt. De militaire magt werd te hulp geroepen; een pradjoerit legde het geweer op hem aan, hem bedreigende met een onmiddelijken dood zoo hij zijne kris niet overgaf en zich zelf in handen stelde. Hij voldoet eindelijk hieraan, met verzoek om lijfsbehoud.

De aanklager en twee inlanders zijn terstond aan hunne wonden overleden; een der gewonden is zeer bedenkelijk, doch de twee anderen geven hoop op herstel.

BATAVIA. — Deelden wij in ons nommer van 20 September jl. mede dat Z. M. ijzeren stoomschip *Borneo*, in de kleine Sambas rivier op de steenen gestooten had en daardoor een lek bekomen, waardoor het voorschip en de machinekamer geheel onder water stonden, zoo kunnen wij thans hier bijvoegen, dat, na alle pogingen te hebben aangewend om het schip te vlotten, en daartoe tijd, kosten noch menschenkrachten zijn gespaard, zulks niet is mogen gelukken, en men dan nu ook heeft afgezien om meerdere kosten aan dat werk te verspillen, zoodat die bodem waarschijnlijk voor de dienst als verloren moet worden beschouwd. De officieren en ekwipagie. die niettemin zich vele ontberingen hebben moeten getroosten, genieten over het algemeen nog eene goede gezondheid, en hebben zich voortdurend met ijver van hunne moeijelijke taak gekweten. Thans zullen zij met een particulier vaartuig naar Soerabaija worden overgevoerd en is de scheeps-inventaris, voor zooveel hiervan is kunnen gered worden, aan den wal in bewaring gegeven.

— Aan boord van het op den 28sten dezer van hier naar Nederland vertrokken Nederl. koopvaardijschip *het Zeepaard*, gezagvoerder J. Giltjes, zijn door een of meer personen der ekwipage uit een kistje ontvreemd vier gouden en twee zilveren horlogiën en drie gouden kettingen, zonder dat men den eigenlijken dader of daders op het spoor is kunnen komen.

Het kistje, waaraan de braak uitwendig geconstateerd is, was van binnen met blik belegd, waaraan zich nog het bloed bevond van hem of hen, die zich aan dien diefstal hebben schuldig gemaakt.

De gestolene voorwerpen hadden eene factuurswaarde van *f* 700.—, welke som dadelijk door den gezagvoerder van dien bodem vergoed is moeten worden.

— Naar wij vernemen had de te Soerabaya gehuwde Arabier Said Segab bin Hoet al Habesy, met den te Singapore wonenden Arabischen koopman Sech Bascharabim, voor gezamenlijke rekening, op laatstgenoemde plaats een schip gekocht, genaamd *Jusrin*, gevoerd door den 22jarigen Arabier Said Achmat bin Tabir al Habasy, en daarmede eenige Inlanders, die ter bedevaart naar Mekka gingen, naar Juda (de landingsplaats van die in het oog der Mahomedanen heilige stad) doen overvoeren. Van daar met eenige terugkeerende hadjis weder den steven naar Singapore wendende, kon het schip, door sterken tegenwind, de hoogte van Bombay niet bereiken en moest naar Mascate afhouden. Daar verbleef het eenigen tijd om op goeden wind te wachten tot het eindelijk weder zee koos. Doch op de hoogte van Bombay openbaarde zich onverwachts een groot lek in den boeg en eensklaps zonk het schip, zonder dat er iets gered kon worden. Van de zeventig zich aan boord bevindende personen, die allen ten gronde gingen, was er slechts één, de serang, die zoo gelukkig was eene sloep te bereiken, waarmede hij dagen lang, zonder voedsel of water, op de holle zee rondzwierf, tot dat een Europeesch schip hem opvischte en naar Singapore overvoerde. Van al de overigen en van de lading is natuurlijk niets meer vernomen.

— Het Nederlandsch Indisch koopvaardijschip *Jadoel Wadoet*, metende ongeveer 290 lasten en toebehoorende aan den te Soerabaya woonachtigen Arabier Said Achmat bin Djafar al Sagaf en aan Said Saphi bin Alie al Habesy te Suratte, keerde in de maand September jl. van Juda, met bestemming naar Singapore, terug, aan boord hebbend circa 1500 personen, meest allen hadjis, in de Britsch-Indische bezittingen en Nederlandsch-Indischen archipel te huis behoorende, die met dien bodem de terugreis aannamen. Men stelle zich den toestand dier in zulk een naauw bestek opeen gepakte menigte voor. Naauwlijks kon ieder hunner, zoowel op het dek als in den kuil, over één voet breedte beschikken en steeds moesten zij staande blijven en om te kunnen slapen elkander vervangen. De hitte, benaauwdheid en morsigheid aan boord waren dan ook onverdragelijk en er onstonden besmettende ziekten onder die ongelukkige menigte, waarvan ongeveer 350 personen gedurende de reis de slagtoffers werden. Op de hoogte van Ceylon, werd het schip lek en liep een der havens van dat eiland in, om te repareren. Na dat geschied was, naauwlijks twee dagen in zee, of het lek openbaarde zich op nieuw. Alle hulpmiddelen aan boord, om het indringend water te lozen, uitgeput zijnde, keerde de gezagvoerder naar Ceylon terug en zette het schip, zonder dat daarbij verder eenige ongelukken plaats hadden, bij Point de Galle op het strand, alwaar het nu in reparatie ligt. De overgeschotene passagiers gevoelden intusschen geen lust, om met hetzelve de reis voort te zetten en hebben naar andere gelegenheden uitgezien, om de plaatsen hunner bestemming te bereiken.

— Men schrijft ons van Muntok, 23 December:

Het begin dezer maand heeft zich gekenmerkt door hevige noordwesten winden, ten gevolge waarvan men eenige ongelukken met praauwen heeft te betreuren. Twee kleine handelsvaartuigen werden geheel verbrijzeld, terwijl al de goederen verloren gingen. Een derzelven, met circa 7000 klappers geladen, werd totaal in stukken geslagen op de westkust van het district Muntok en het andere onderging hetzelfde lot op de kusten van Soengij Slan. Ten gevolge van de aanhoudende regens in den loop van dit jaar, zijn vele drooge rijstvelden niet kunnen bewerkt worden, zoodat men voor eene mislukking van het padigewas vreest. (*Java-Bode.*)

RIOUW. — In den nacht van den 13den op den 14den December is op de noordkust van Bintang, nabij Soengie Sebong, totaal verongelukt het Nederlandsche barkschip *Mercurius*, gezagvoerder H. R. J. Smith. Dit vaartuig, komende van Amoij, met 250 Chinesche passagiers aan boord, was besteemd naar Singapore en Batavia. Van de bemanning is de 3de stuurman, van de passagiers zijn omstreeks 70 Chinezen verdronken.

De gezagvoerder en de overige bemanning zijn den 16den daaropvolgende, van alles ontbloot, te Riouw aangekomen, alwaar door het bestuur de noodige maatregelen ter hunner verpleging zijn genomen en tevens het noodige is verrigt om zooveel mogelijk nog van het wrak en de lading te doen redden, van welke poging de uitslag evenwel nog niet bekend is.

WESTERAFDEELING VAN BORNEO. — De berigten, loopende tot den 17den December, behelzen het volgende:

De padicoogst laat over het algemeen zoowel te Sambas als in de Chinesche districten weinig te wenschen over. Te Pamangkat (Sambas) is men reeds begonnen met het snijden. Te Singkawang, Djintang en Sikoh (Chinesche districten) heeft men eenen aanvang gemaakt met het planten van koffijboomen, afkomstig van Mampawa en Sambas, ook te Loohabang wordt tot dat einde een terrein gereed gemaakt, en te Patengahan zijn daarvoor gronden aangewezen, terwijl ook te Montrado die aanplant wordt uitgebreid.

De werkzaamheden aan de wegen in de Chinesche districten vorderen goed. Men heeft daarbij echter met vele moeijelijkheden te kampen, zoo door den hoogen waterstand als het zware bosch dat opengekapt moet worden.

Op vele plaatsen zijn de bruggen weggespoeld of beschadigd, hetwelk evenwel zoo spoedig doenlijk wordt hersteld of vernieuwd.

Volgens berigten van Sintang zouden de oproerige pangerans hunne verraderlijke voornemens, om op nieuw eenen aanval tegen Sintang te beproeven, nog niet hebben opgegeven; maar schenen zij zich andermaal aan de boven-Melahoei tot den strijd gereed te maken (zie hierover ons nummer van 24 dezer). Tot grooten last van het goedgezinde gedeelte der bevolking, voornamelijk ook van de mijnwerkers, strekken de afzetterijen, moorden en misdrijven, die in dien stand van zaken plaats vinden. Volgens geruchten zou de pangeran Moeda den 6den of uiterlijk den 12den December andermaal eenen aanval op Sintang wagen.

---

naar 't hoofd was geloopen.

— Wat zuu die, GIJSKE?" — vroeg de moeder.

— Och! — weetje," zei de zoon, „ zie je die weet 'r nog niks af."

— Da 'j meê goat?" vroeg GERRIT.

— Nee," antwoordde GIJS.

— He'k van m'n lêven!" hernam GERRIT.

— Och! JOH, zie weetje — voader, — zie — 'k was zoo benouwd, dat ze beduusd zou zien," zeide GIJS weder en besloot. „ 'k Zou wel is — noar 't derp willen.

— En de wrungel steet al op toafel," sprak MEEUWSEN. „He'k ooit zoo'n jong!"

— Za'k moar?" zeide GIJS met een innemend, vriendelijk, vragend gezigt.

— In 'n kertier weerum, beval de vader.

— In 'n kertierke," zeide de zoon, en opstaande trok hij de klompen aan, sloeg de pet in den nek, verliet de woning en liep — noar MIJNTJE.

Onder 't loopen had GIJS besloten, om bij MIJN moar met de deur in 't huus te vallen, en toen hij dus bij oom KRESEL de kamer binnentrad, sprak hij tot het vereenigde gezin een: „ G'en oavend!" en zich toen voor MIJNTJE plaatsende, vervolgde hij in eenen adem: MIJN, goai 'k mergen met voader noar de Amsterdamsche karmis, 'k kom oe g'en dag zeggen, 'k zal wat veur oe meebrengen, heur ie."

MIJETJE had het duidelijk geheurd en de vrouw en de twee mieden, en de drie knechts ook (misschien de keeshond ook wel, die bij 't vuur lag, deze brak ten miaste het eerste stilzwijgen af, en begon te brommen).

— Noar de karmis!" zeide de eum.

— Noar de Amsterdamsche karmis!" zeiden ze ollemoal.

— JOH," hernam GIJS en vervolgde, op 't zilver horogie ziende, „ Negen zin d' ral um."

— Negen?" vroeg KRESEL.

— 'k Heb moar 'n kertierke de tied," zeide GIJS „ en dus mo'k oe g'en dag zeggen, sloap wel."

— Moar jong," zeide MIJNTJE, die wezenlijk beduusd was geworden, „ ie noar de karmis, en 't mot 'r zoo schuuns heergoan, zooals JAN PETER wel het gezeid."

— Dat duut 't!" zeide JAN PETER, die knecht was, en 'n pik koolslaai zat te bekijken, voor hij dien innam. „Schouw geet 't 'r heer dat versmeer ik oe," — de spreker zweeg, de mond was gestopt.

— Voader is t'r bij," zeide GIJS gerustatellend. „ Nou MIJN atjuus, 'k mot vort."

't Scheen wel of MIJN, die er voor eene boerin lang niet min uitzag, van den slungel hield.

— d' Amoer ziet schêl," had JAN PETER dikkels gezeid — *blind* had ie altied zoo'n averegts woord gevonden. „ As je blind bint," oordeelde de wijze knecht, „dan zie 'j niks, en kunt nooit geen sjeniejigheid in 'n ander kriegen."

Of MIJN nu op dat punt schêl zag, weten wij niet, maar ze vond GIJS wel 'n slungel en soms oakelig bleu, moar 't was hoar nêf en hij meinde 't zoo best en ze vond 'm nog zoo min niet, en (maar dat is nu niet bekend of ze 't gedacht heeft) hij was de eenige zeun van eum MEEUWSEN 'n groote boerderij en *schijven* doar wist 't heele derp van te proaten, wel viel moal zooveel as hoar voader en dat — most nog in zessen.

MIJNTJE dan, zeiden wij, scheen van GIJS te houden, want ze deê krek as moeder MEEUWSEN had gedoan, ze begost grijnerig in de eugskes te worden en er viel spoedig een zilte traan in de koolslaai, die ze, toen GIJS binnen kwam van zins was gewest te verorberen, en ze zei, niks as: „ GIJS!" en GIJS werd ook aangedaan en stelde heur gerust met de woorden: „ 't Is niks" — en MIJNTJE zei weer: „ Ai moar gezond blieft." — GIJS hoopte dit ook en — keek op 't horlogie.

— As je — me — moar — niet — vergêt," hikte MIJNTJE.

— Nee, veregtig niet," betuigde GIJS.

—D'r zin d'r doar zoo veul," zeide MIJNTJE, waarschijn-

Te Landak en Taijan leed het rijstgewas veel door den hoogen waterstand en is dat produkt op de meeste plaatsen schaars, terwijl er hier en daar reeds gebrek aan ontstaat. De prijs van rijst is op de genoemde plaatsen tot ƒ 6 de pikol gestegen.

Met het aanleggen van wegen van Ngabang naar Madjouw en van daar naar Taijan is een aanvang gemaakt, terwijl met die naar Mekartie, op de grenzen van Sambas, zal begonnen worden. (*Jav. Cour.*)

SINGAPORE.

Hierbij geven wij eene vertaling van de briefwisseling tusschen den gouverneur en de kamer van koophandel te Singapore, betrekkelijk het heffen van havengelden te dier plaatse. — De gouverneur ontwijkt klaarblijkelijk het geven van eene bepaalde meening te dezer zake, hoewel bij toestemt, dat het heffen dier havengelden nadeelig zoude zijn, in het geval dat de kosten van onderhoud van de haven zouden worden gevonden uit de algemeene inkomsten. Wij erkennen dat wij deze zinsnede niet begrijpen — en komt het ons voor dat het heffen dier gelden altijd in de hoogste graad nadeelig moet werken, om 't even waaruit de kosten der haven moeten worden bestreden of tot welk einde men de te heffen gelden aanwendt. — Waar de gouverneur zegt, dat de kamer hem verkeerd heeft begrepen aangaande de wijze waarop hij die gelden van de inlandsche handels vaartuigen wilde heffen, vergeet hij dat de tegenwerping tegen het bezigen van havenwachters en andere kleine beämbten van den heer Church is uitgegaan, en dat de gouverneur daarop geen acht heeft geslagen, toen hij den brief van den heer Church aan de wetgevende vergadering doorzond. Deze zijn echter punten van minder aanbelang, wijl de tegenwerpingen tegen het heffen van havengelden te Singapore, zouden kunnen worden ontzenuwd, door de wijze waarop die heffing zoude worden bewerkstelligd — Daar de depêche van den gouverneur niet de strekking heeft, om de wetgevende vergadering de bedoelde heffing te ontraden, zoude het goed zijn, dat de ingezetenen dezer plaats die allen een gelijk belang hebben bij deze zaak, het voorbeeld van de kamer van koophandel volgden, en openlijk zich tegen die maatregel verzetteden.

Aan kapt. Church,
Secretaris van den Gouverneur, etc.

KAMER VAN KOOPHANDEL,
Singapore 29 *November* 1856.

Mijnheer!

Door het publiceren van eenen brief van den gouverneur aan den Secretaris der wetgevende vergadering, dd. 11 Februarij jl. is nu kortelings ter kennisse van de kamer van koophandel te Singapore gekomen, dat in de wetgevende vergadering van Indie, een voorstel is ter tafel gebragt, strekkende tot het invoeren te Singapore en te Pinang van eene heffing van havengelden, ten einde uit de opbrengst daarvan te bestrijden, zulke onkosten als zullen voortspruiten uit de opvolging der bepalingen, vervat in Acte No. 22 — 1855, getiteld *Acte ter regeling van havens en havengelden.* — Hoewel de kamer nog geene officiele aankondiging te dezer zake heeft ontvangen, acht zij het zich evenwel ten pligt, om zonder eenig verwijl en behoudens alle eerbied ten sterkste tegen dit voorstel te protesteren.

Het is bijna overbodig hier aantehalen, dat Singapore van het oogenblik dat het in 1819 eene haven werd, eene *vrij* haven was, en dat hare verwonderlijke voorspoed in den handel en de plaats die zij thans bekleedt, hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan haren totalen vrijdom van alle regten, onder welke vorm of benaming ook.

Schepen van alle natien gaan naar Singapore, niet alleen om daar vracht te zoeken, maar ook om daar te timmeren en op te tuigen en, wanneer de thans in aanbouw zijnde droogedokken gereed zullen zijn, zal het aantal vaartuigen dat met het laatstgenoemde doel hier aanlegt, nog veel grooter worden. — Volgens het oordeel der kamer zoude het heffen van havengelden, hoe gering derzelver bedrag dan ook moge zijn, de voordeelen van Singapore als plaats van aanleg voor schepen om op te tuigen of te provianderen, ten gevoeligste benadeelen.

Eene belasting op Inlandsche vaartuigen biedt, naar het inzien der kamer, geene mindere moeijelijkheden aan. — Zij stemt volkomen in met de meening van den heer Church dat het, in de handen van de ter inning derzelve, gebezigde kleine beambten, een middel zou worden tot knevelarij en bemoeijelijking. — Het leggen van belasting op inlandsche vaartuigen zoude noodwendiglijk leiden tot inmengingen van de zijde des bestuurs, die hoogst onaangenaam zijn, voor hen die dezelve ondervinden. De voorspoed van Singapore als entrepôt-haven staat in het naauwste verband, met de bezoeken van praauwen en andere Inlandsche vaartuigen, die thans van alle zijden dáár komen, en dat de opvarenden dier Inlandsche vaartuigen hier hoofdzakelijk worden getrokken, omdat zij hier niets te betalen hebben en zonder eenige bemoeijelijking kunnen afen aanvaren, dat is een punt dat door niemand zal worden tegengesproken.

In het oog van den inlander is dit het voornaamste onderscheid tusschen Singapore en de andere havens van den Indischen Archipel.

Het Nederlandsch Indisch Gouvernement heeft in de laatste jaren eenige havens in de verschillende deelen van deszelfs bezittingen vrijverklaard, van welke de meesten, zoo wat ligging als afstand aangaat voor den Inlandschen handelaar betere gelegenheid aanbieden dan Singapore en toch zijn die havens, hoezeer van alle betalingen vrij, door de genoemde inlandsche handelaren niet algemeen bezocht geworden, wegens de lastige navragen en onderzoekings-formaliteiten waaraan men daar nog is onderworpen. Om deze reden zou het zeer onverstandig zijn zoodanige maatregelen te nemen die Singapore zouden doen ophouden het voornaamste lokaas voor den inlandschen handelaar te doen zijn en zulks te meer omdat daardoor aan het Nederlandsch Indisch bestuur de gelegenheid zoude worden gegeven om, door meerdere vrijzinnigheid, den inlandschen handel naar hunne havens te trekken. Indien die handelaren eenmaal een ander kanaal kennen en zij zich daarbij wel bevinden zal het zeer moeijelijk zijn om hen weder hierheen te doen komen en daarom verzoekt de kamer ten ernstigsten verschoond te mogen blijven van elken maatregel in den geest van de thans voorgestelde.

De kosten tot onderhoud van de haven zijn tot heden altijd bestreden geworden uit de algemeene inkomsten der kolonie en daar de vermeerdering dier kosten betrekkelijk zeer weinig zal beloopen, ziet de kamer geene reden waarom die niet nog steeds zouden gevonden worden uit dezelfde bron en zulks te meer wanneer men in aanmerking neemt, dat het meerdere of mindere bedrag dier inkomsten grootendeels afhangt van den meerderen of minderen handel die te Singapore wordt gedreven.

Het is der kamer een genoegen te zien dat het voorstel in questie door de plaatselijke besturen wordt afgekeurd als onbestaanbaar met de beginselen waarvan men is uitgegaan bij de regeling dezer havens en zij vertrouwen dat de Honble. Gouverneur zijnen invloed zal aanwenden om de aanneming van hetzelve tegentegaan.

Door deze missive ter kennisse van den Honble. Gouverneur te brengen met ons verzoek dat derzelver inhoud zoo spoedig doenlijk aan de wetgevende vergadering van Indie moge worden bekend gemaakt zal zich de kamer te uwaarts verpligt rekenen.

Ik heb de eer te zijn,

MIJNHEER,
Uwen gehoorz. Dr.
(*w. g.*) A. LOGAN, *Secretaris.*

No. 254.
Doorloopend No. 1012. van 1856.
Van den Secretaris des Hon^{bles}. Gouverneurs etc. aan den Secretaris der kamer van Koophandel te Singapore.
SINGAPORE 2 *December* 1856.

Mijnheer!

Ik heb de eer tot narigt der kamer mede te deelen dat van uwen aan mij gerigten brief van den 29 November door den Honble Gouverneur een afschrift is gezonden aan de wetgevende vergadering van Indie met de Stoomboot *Lancefield*, met bijvoeging van een schrijven van hem zelve waarvan ingesloten een afschrift.

Ik heb de eer te zijn.

MIJNHEER,
Uwen geh: Dienaar.
(*w. g.*) ROBT. CHURCH.
Secretaris.

No. 162.
Doorloopend No. 990 van 1856.
Van den Gouverneur van Prins Wallis eiland, Singapore en Malacca aan W. Morgan, secretaris der wetgevende vergadering van Indie-Fort Wililam.
SINGAPORE 1 *December* 1856.

Mijnheer!

Ik heb de eer u te verzoeken om in de wetgevende vergadering ter tafel te brengen het ingesloten afschrift van eenen aan mij gerigten brief dd. 29 November van de kamer van koophandel te Singapore, handelende over de voorgestelde heffing van havengelden van de deze haven aandoende schepen.

Ik twijfel geenszins of de wetgevende vergadering zal de noodige attentie verleenen aan deze bepaalde opinie van het handeldrijvende gedeelte van de bevolking dezer kolonie, dat de, in overweging zijnde maatregel zoude zijn ten nadeele van de welvaart der kolonie. Ik moet hier echter bijvoegen dat mijn voorstel om eene heffing van Inlandsche vaartuigen bij derzelver uitklaring te bewerkstelligen, door de kamer verkeerd is begrepen en door haar wordt voorgesteld als eene belasting die door middel van belastinggaarders en gewapende havenwacht zoude moeten worden geïnd, terwijl mijn idee eenvoudig was om hen een ropij of een halve dollar te laten betalen bij de ontvangst van hunne uitklaringspapieren.

De kosten tot onderhoud dezer havens zijn zeker zeer gering doch zullen eenigzins grooter worden bij het in werking brengen van de akte 22 van 1855 en mijne bedoeling was alleenlijk om te voorzien in die kosten en een behoorlijk toezigt te hebben over eene haven zoo druk bezocht als die van Singapore. — Indien deze kosten worden bestreden uit de algemeene inkomsten der kolonie, dan is er geen reden meer om eenige havengelden te heffen, — integendeel zoude de maatregel dan doelloos worden en nadeelig.

Ik heb de eer te zijn, enz.

(w. g.) E. A. BLUNDELL.
SINGAPORE, 1 *December* 1856. *Gouverneur*
Voor copij conform,
(w. g.) R. CHURCH.
Secretaris.

Wij vinden in een onzer Hollandsche weekbladen, dat eene zeer speciale strekking heeft, en daarom weinig de aandacht van het publiek kan trekken, het ondervolgende, dat wij belangrijk genoeg achten om in den *Oostpost* te worden opgenomen.

Terwijl wij dit plaatsen, ontvangen wij te gelijkertijd eene inteekenlijst van een onzer confraters te Batavia op een werkje, getiteld: *Tollens' begrafenis*, 25 *October* 1856, waarvan de opbrengst moet strekken tot vermeerdering van het fonds, ten behoeve van een gedenkteeken voor onzen grooten volksdichter op te rigten. Er wordt daar eene bijdrage beloofd, die wij reden hebben te gelooven geheel dezelfde te zijn en van denzelfden oorsprong als hetgeen door ons hier wordt medegedeeld. Dit zal echter naar ons inzien, de inteekening met het oog op het geheiligde doel eerder bevorderen dan tegenwerken, waarom wij dan ook ons van de plaatsing niet hebben willen onthouden.

De inteekening is blijkens vorenstaande bekendmaking bij de uitgevers dezes opengesteld.

De Redactie.

Het overlijden van den Nederlandschen Volksdichter TOLLENS heeft algemeen in het Vaderland en ook bij velen in Belgie eene groote deelneming en droefheid verwekt, welke zich op verschillende wijzen lucht geeft. Bij die gelegenheid zijn ook onderscheidene dichtstukjes van den overledene, die minder algemeen bekend zijn, openbaar gemaakt. Wij willen daartoe ook eene bijdrage leveren. In het jaar 1813 kwamen op het eerste teeken der herlevende onafhankelijkheid des Vaderlands op vele plaatsen gepaste, het volk bemoedigende en leidende vliegende bladjes uit, waaronder zeker eenen voornamen rang bekleedt het *Rotterdamsche Avondblad*. In dat bladje komen voor gedichten van den Uitgever, den Heer J. IMMERZEEL JR., van de Heeren A. C. SCHENK en onzen onvergetelijken Volksdichter TOLLENS. Zonder hier stil te staan bij de buitengewone zeldzaamheid van die stukjes (*), is het niet ongepast

(*) In de bibliotheek van wijlen den WelEdelen Heer JAN SCHOUTEN te Dordrecht, was één compleet exemplaar oorhanden, afkomstig van den WelEerw. Heer Dr. J. SCHARP, te Rotterdam. Een tweede, niet geheel volledig exemplaar, was in 't bezit van den Heer W. C. DE VLETTER, uit wiens boekerij ik het in 1834 heb aangekocht.
J. L. C. J.

---

lijk met het oog op hare sekse.

— Joa," knikte GIJS toestemmend, „'k Mot vort," zeide hij, nogmaals op 't horlosie ziende. „G'en oavend soam. Nou MIJN houdt oe kerstand."

Schuw keek de minnende jongeling in 't rond en wilde vertrekken, toen zijne aanstaande opstond, naar hem toekwam heel digt — en de aanwezigen hoorden een tamelijk hard, sjilpend, sissend of smakkend geluid, zoo bijna, als waarop de lieve muschjes ons soms vergasten. „Nou MIJN atjuus, overmergen zin wed'r weer!"

't Horlosie was weer in 't vest, en de eigenaar op weg naar 's voaders huus, woar ie bek af aankwiem.

MEEUWSEN, met de vrouw, en de meiden en knechts zaten al aan de wrungel met brood en de koffij, toen GIJS binnentrad.

Na den maaltijd was er nog al 't een en 't ander te bepraten.

KEES, een der knechts, zou um vier uur met 't kerreke kloar zin, um den boer en zien zeun naar 't stoarsion op de Vêluw te voaren.

Moeder GRIETJE pakte pruttelende den boerenreiszak met 't zilvere slot, en GERRITS laatste woorden waren voor dat hij insliep: „Nee, da' wi' k d'r nog is van hebben; 'k zie *overal* gewêst — in Oarem, — in Nimwêgen — in Zutphen, — *overal*, moar in Amsterdam — nee! dat spul wi'k ook is zien."

Wat er 's nachts gedreumd wier — *wij* weten het niet.

's Merregen um vier uur, zaten GERRIT MEEUWSEN, zijn zoon GIJS MEEUWSEN en de knecht KEES, op 't kerreke, waar een flinke Geldersche ruin, bestuurd door KEES, meê wegdraafde.

GERRIT had 'n neije pijekker aan, GIJS dito, dito, een waaraan echter eene el minder stoffaadje was besteed; beide stukken waren nieuw geweest met de laatste kermis, die voor drie weken had plaats gehad.

GERRIT had 'n hoed op. GIJS had ook 'n hoed op, maar die zat meer in den nek. GERRIT had 'n paar stevige, neije, vetleeren leersen aan, GIJS een paar dito, dito. GERRIT had 'n piepke in den mond en dampte. GIJS had ook 'n piepke in den mond en dampte. GERRITS handen staken in mooije gruune wanten met oranje randjes. GIJS waren de wanten zeker te gemeen geweest, althans hij had een paar donker bruine katoenen handschoenen aan, die ijselijk netjes stonden.

KEES zat op de voorzijde van 't kerreke en liet een aanhoudend geluid hooren, alsof hem nog een kruimel brood van 't ontbijt tusschen de kiezen zat.

't Was een September morgen en de herfst begon zich al zoo wat van zijne koude zijde te doen kennen. De appelboomen en de doornen heggen langs den Rijndijk, waren altemaal met witte, natte draadjes omslingerd, bespannen doorwerkt, of hoe men dit noemen wil; de weilanden lagen als onder een net van die draadjes gevangen en zulks gaf aan GIJS aanleiding, om het stilzwijgen af te breken met de natuurkundige opmerking: De spin zin dan van nacht, wees doanig oan de gang gewest.

GERRIT zei niets, 't was toch zoo roar van 't veê en van 't wief af te goan, en KEES zei ook niets, behalve zijn: „Tju, Tju, tju." Men reed zoo voort tot aan de punt.

Vreemd hoorde de veerbaas op, dat MEEUWSEN met GIJS karmis gingen houden, maar zei: As ie dan toch goeng dat ie'm dan zien nêf rekummendierde, die 'n losement bij den Hoarlemmerdiek had, woar 't mieseroabel goeijekoop en ieselik best was.

(*Vervolg hierna.*)

in de tegenwoordige oogenblikken over te nemen het gedicht, getiteld: *Kreet*, dat uit zijne pen gevloeid is, dat in die dagen zoo veel weêrklank heeft gevonden en bij ons weten nergens anders is opgenomen. Het is verschenen in het blaadje van *Donderdag den* 16*den December* 1813 (No. 18), en ademt geheel den geest van die altijd gedenkwaardige dagen en van den indruk der gebeurtenissen, bij den aftogt der Franschen, die tevens het sein was van de herleving der *vrijheid van drukpers*, Neêrlands groote voorregt! — Het stukje luidt aldus:

KREET.

Bij God! het zal niet wederkomen,
'k Verjaagd, het vlugtend moordgebroed:
Eer zal de laatste druppel stroomen
Van 't ons nog overschietend bloed!
Neen, Holland zal niet, als voor dezen,
Zich krimpen voor het vreemd gedrogt,
Noch de uithoek van het roofnest wezen,
Dat niets dan gruwlen braken mogt.
Eer zal ons bloed de puinen kleuren;
De steden blaakren van den brand;
De dijken zich te barsten scheuren,
En 't zeenat zwalpen over 't land!
Eer zal de laatste sikkel gloeijen,
Nog tot het laatste zwaard gesmeed,
Eer ons het ondier weer zal boeijen,
Naar bloed en bange tranen heet.
Bij God! het zal niet wederkeeren.
En razend en van wraak ontzind,
De kuische moeder niet schoffeeren,
In 't aanzien van het krijtend kind;
Het zal door vuur en foltertuigen
Het bloed, dat nog ons overschoot,
Ons pijnlijk niet uit de aders zuigen
En martlen ons wellustig dood.
Bij God! het zal niet wederkomen,
Niet keeren uit zijn gruwelnest,
Of eer zal ieder droppel stroomen
Van 't bloed, dat ons te storten rest.
Of eer verstikken vrouw en telgen
Met ons, door onze vuist in 't bloed:
Het monster zal aan hen niet zwelgen:
Zij zijn den roovermuil te goed!
Bij God! die eed zij dier gezworen,
Hij zij de krijgsschreeuw in den strijd!
Het ondier moet hem dondren hooren
En stikken in zijn hol van spijt.
Zoo weet hij, dat hij nooit de tanden
Zal vlijmen door ons lillend vleesch,
Den grond niet zal tot asch verbranden,
Die prachtig uit de golven rees;
Maar dat, als Neêrland moest bezwijken,
Na 't eenmaal weêr herémen mogt,
Wij nog met puin en eigen lijken
Den weg verstoppen voor 't gedrogt.
Bij God! het zal niet wederkeeren!
Die eed is onverbreekbaar dier!
Of alles zal tot gruis verteeren
Door eigen zwaard en eigen vier!
Het laatst, het heilligst bloed zal stroomen
Eer 't ondier weêr ontteugeld zij!
Bij God! het zal niet wederkomen!
Dat, dierbaar Holland, zweeren wij!

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

W. C. van de Graaff, de Neve, Z., Banjermassing 9 November. — J. M. Cramerus, van Son, D., 22 December. — T. W. Wagenaar, Boelen, D., Meester-Cornelis 18 December. — J. W. A. Wiemans, Helmrich, Batavia 25 December. — De echtgenoote van A. G. van Velthuijzen, D., Samarang 23 December. — E. S. C. Corver, Mafficioli del Casteletto, D., Samarang 24 December. — A. L. W. E. van Heel, van Groll, D., Samarang 2 Januarij. — E. Kerrebijn, van Erkelens, D., Samarang 28 December. — A. Schmid, Schell, D.

Getrouwd:

J. A. Bond en A. C. L. Ravia de Ligny, Batavia 27 December.

Overleden:

P. H. Reijnst, 26 j., St. Helena 17 September. — Mr. A. G. M. Smulders, 37 j., Samarang 11 December. — Kindje van E. C. de Casembroot, 1½ j., Batavia 22 December. — A. kindje van J. C. Lammers van Toorenburg, 3 m, Trogonk (Bandong) 21 December. — J. P. J. Sem, 34 j., Batavia 20 December. — M. W. dochter van J. W. Michielsz, Batavia 21 December. — J. E. W. Samuels, Batavia 28 December. — Kindje van G. H. Kuneman, 19 m., Soerabaya 29 December.

AANGEKOMEN PERSONEN.

27 December J. C. Watemina, van Pasoeroean; J. A. Potter en G. A. Nagel, van Probolingo; A. Vis, van Pasoeroean.— 29 December W. M. Mourits, van Pasoeroean; C. Mojit, A. V. Kal en H. L. de Lijder, allen van Samarang; G. L. van der Elst, van Solo; R. M. Pereira en D. Bodde, van Batavia; A. P. Zelders, van Kedirie.— 29 December A. W. A. Zeydel, van Pasoeroean.— 30 December J. R. W. Claassen en W. C. von Franquemont, van Pasoeroean; E. Fuhri, van Malang; M. D. van Bloemen Waanders, van Probolingo.— 3 Januarij P. Vreede, van Toeban.— 5 Januarij J. A. Johan en S. A. Thomas, van Pasoeroean.— 6 Januarij J. H. Thiel, van Ngawie; J. G. Bijlandt, S. F. Riems en J. T. Mentel, allen van Pasoeroean.— 7 Januarij J. Arathoon, van Pasoeroean; V. J. Vrerendes, van Modjokerto; T. S. Muller, van Probolingo.

VERTREKKENDE PERSONEN.

A. C. Hardenberg. — De kapitein der infanterie J. W. J. Piper; — O. R. F. Immink; — M. H. J. Kollmann; — Kapitein A. W. Mensinga; — W. Strauss en familie; — Monsieur T. J. Lauveaux en familie.

Vertrokken Passagiers.

Met het stoomschip *Palembang*, de heeren W. J. van den Broek, W. H. Dormaar, G. Nazareth, C. D. L. van Oven, Mevr. C. M. Lammarée; Z. M. troepen en bannelingen.— Met de Ned. bark *Trijntje Fenna*, de hoofdcipier bij 's lands gevangenis C. J. Löwenstrom, en 2 ontslagen gecondemneerden. — Met de Ned. Ind. bark *Kaliemantan*, bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia, stoomschepen Suriname, Celebes, Onrust en Vesuvius; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Alfulck, Biesbosch, Velocity, Elizabeth en Elizabeth Anthonia; de stoomschepen Java, Banda en Soerabaya; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Hoksing, Maria Veronica, Louisa Prinses der Nederlanden, Constantia, Djoemoeroet, Zuid-Holland, Tatas Banjermassing, Fathool Wahap, Java's Welvaren, Fathool Barie, Al Adenie, Minister Thorbecke, Juno, Fathul Joesoor, Oceaan, Emma, Lady Raglan en Bacht Mastora; de brikken Gruda en Siekanoegrahan; de schoeners Tio Kiem Tiang Thai, Tjanlie, Emelie, Kiem Ingsoen, Attaief, So-Ookdin, Venus en Pinang; de kotters Tedok en Riengit.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

3 Jan. De Ned. Ind. bark *Hector*, gezagv. M. Paulino, van Tjilatjap 18 December, passagiers Akkerman en familie.

Schepen liggende ter reede.

De schoeners Mifrejool Moelook, Maria, Fathool Haer, Mansoer, Almashoor, Sophia, Indram Eljoesoer en Carolina en de bark Hector.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 7den tot en met den 8sten Januarij 1857.

AANVOER.

Van Grissee per de Ned. Ind. schoener *Srie Lrahan*, gezagv. H. Ehrencron, agent Gezagvoerder.

$3^{3}/_{100}$ picols vogelnestjes, Gezagvoerder, en eenige goederen bestemd voor Balie.

Van Grissee per de Nederl. Ind. bark *Faidool Moebark*, gezagv. Hamsa bin Noordin, agent Sech Said bob Said.

50 koijangs rijst en een ijzeren pomp, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Batavia via Samarang per de Nederl. Ind. stoomboot *Palembang*, gezagv. Roseboom.

1 kist waterpotten, 13 kisten koopmanschappen, 3 kisten monster, B. J. van Eck & Co; 2 kisten kain pandjang, 4 kisten passement, Van Leeuwen & Co; 3 kisten leder, Fraser Eaton & Co.

Naar Nantes per het Fransche schip *Alphonse Nicolas Cézard*, gezagv. F. Bozee.

$4645^{44}/_{100}$ picols suiker, 125 picols rotting, $3305^{60}/_{100}$ picols koffij. 18 kisten roode wijn, $1938^{40}/_{100}$ picols suiker, 1000 stuks koehuiden, $7217^{1}/_{2}$ ℔ indigo, $918^{34}/_{100}$ picols tin, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Trijntje Fenna*, gezagv. J. F. des Ruelles.

$4936^{76}/_{100}$ picols rijst, $38^{41}/_{100}$ picols rotting, Adam & Co; 751 stuks koehuiden, $1002^{58}/_{100}$ picols suiker, Fraser Eaton & Co; 2 vaatjes boter, Gebr. Kocken.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Jan. 6	Nederl. Ind.	Srie Brahan.	H. Ehrencron.	Grissee.
„ 7	„ „	Faidool Moebarak.	Hamsa Noordie.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Jan. 4	Nederl. Ind.	Stoomschip Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia via Samarang.
„ 5	„ „	Mandarijn.	J. Worthingtou.	Riouw.
„ —	Nederlandsche	L'Esperance.	J. Huwart.	Grissee.
„ 6	Fransche	Alphonse Nicolas Cezard.	F. Le Bozee.	Nantes.
„ 7	Nederlandsche	Trijntje Fenna.	J. F. des Ruelles.	Nederland.
„ —	Nederl. Ind.	Kaliemantan.	Goestie Tasim.	Banjermassing.
„ —	Nederlandsche	President Ram.	J. R. Ulrich.	Nederland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Baliesche	Gruda.	Ray.	Onbekend.	Fraser Eaton & Co.
„	Venus.	Kerto.	„	„ „ „ „
Engelsche	Velocity.	Wm. Paul.	Cowes.	„ „ „ „
Nederlandsche	Biesbosch.	Mugge.	Nederland.	„ „ „ „
„	Juno.	Chevalier.	„	„ „ „ „
„	Java's Welvaren.	de Veer.	„	„ „ „ „
„	Minister Thorbecke.	van Duijn.	„	„ „ „ „
Engelsche	Emma.	Griffin.	Onbepaald.	Adam & Co.
Nederlandsche	Elizabeth Antonia.	J. Jansen.	Amsterdam.	Schimmelpenninck & Co.
„	Elisabeth.	H. F. Klok.	Onbepaald.	Van Leeuwen & Co.
„	Maria Veronica.	G. Mulder.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Zuid-Holland.	S. de Boer.	„	„ „ „ „
„	Constantia.	Vonck.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Louise Prinses der Nederlanden.	Florijn.	„	„ „ „ „
Engelsche	Lady Raglan.	Chape.	China.	Major Matzen & Co.
Nederl. Ind.	Al Adanie	Hadjie Hassan.	Batavia.	Gezagvoerder.
„ „	Alnair	S. Awab b. Awab Said.	Grissee.	„
„ „	Harriet.	Kenna.	Timor Koepang.	Nash.
„ „	Resgil Gair.	Sech Achmat bin Abdulla Alan.	„	Gezagvoerder.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* 18.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
Koffij per picol. Nominaal.
Rijst (carga) per koijang *f* 100 à *f* 105.—
Id. (witte) „ „ *f* 135 à *f* 140.—
Koehuiden per 100 st. *f* 300.—
Arak per legger *f* 120.—
Olie (Klapper) per picol.
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting.
Wisselkoers.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 11den Januarij des morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 11den Januarij des morgens ten half 9 ure.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
Van den 8den Januarij 1857, No. 1.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij,

Wenschende gebruik te maken van de door den Koning, bij kabinets rescript van 18 April 1856 no. 69, verleende magtiging, niet alleen tot buiten werking stelling van het reglement op het praauwenveer te Soerabaya, maar ook tot gelijken maatregel overal elders in Nederlandsch-Indie, waar zulks wenschelijk wordt geacht, zonder verpligting om daartoe vooraf de magtiging van het opperbestuur te vragen;

lettende op de art. 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Buiten werking te stellen:

a. met 1° Julij 1857, de ordonnantie en het reglement op het praauwenveer te Soerabaya, gearresteerd bij besluit van 25 October 1836 no. 8, zoomede alle nadere verordeningen en voorschriften, betreffende die inrigting;

b. met 1° Januarij 1858, het reglement op het praauwenveer te Samarang, gearresteerd bij besluit van 18 April 1840 no. 1, en afgekondigd bij publikatie van 28 Julij 1852 (staatsblad no. 53) zoomede alle nadere verordeningen en voorschriften, betreffende die inrigting.

Art 2. Te verklaren dat het, integaan met 1° Julij 1857 te *Soerabaya*, en met 1° *Januarij* 1858 te *Samarang*, aan een ieder vrijstaat goederen te vervoeren van en naar de reeden en andere plaatsen, vermeld in de buiten werking gestelde verordeningen, zonder andere verpligtingen als die, voorgeschreven bij de policie- en haven-reglementen en de bepalingen op de inkomende en uitgaande regten en de scheepvaart in het algemeen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van *Nederlandsch-Indie* geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 30sten December 1856.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

VAN DE GRAAFF.

(Staatsblad no. 86.)

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot kommies, tevens boekhouder, bij het departement der inkomende en uitgaande regten te Samarang, de ambtenaar op wachtgeld H. L. Schmitt, laatst haven- en pakhuismeester, tevens ontvanger der inkomende en uitgaande regten, te Muntok.

INGETROKKEN:

Het aan den kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures L. H. van der Ven, wegens ziekte, verleend tweejarig verlof naar Nederland.

WEDER GESTELD:

Ter beschikking van den direkteur der kultures, de kontroleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures dr. J. J. van Limburg Brouwer, belast geweest met de waarneming der betrekking van assistent van den geographischen ingenieur.

GOEDGEKEURD,

Dat door den Directeur der Kultures

IS GEPLAATST:

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

In de residentie Cheribon, de kontroleur der eerste klasse W. F. baron van Reede van Oudtshoorn.

— Men leest in de *Java Bode* dd. 3 Januarij No. 1.

Zoo even ontvingen wij de *Straits Times* 23 December, het volgende belangrijke berigt uit Canton inhoudende:

Zondag nacht, den 14den December, omstreeks 11 ure, werden de Factorijen ten westen van de Britsche Factorij, op zes plaatsen, door de Chinezen in brand gestoken en, toen de stoomboot *Lily*, den volgenden middag omstreeks 4 ure vertrok, was de verwoesting volvoerd, met uitzondering van twee huizen tegenover den Americaanschen tuin, doch men vreesde, dat ook dezen, als geheel door het vuur omringd; zoude verloren gaan. Men liet de pastorij van Hog Lane fort springen, ten einde de vlammen te beletten tot de Britsche factorijen over te slaan, doch onze berigtgever twijfelt of dit middel hiertoe wel voldoende zijn zal.

Gedurende den brand, wierp het Fort Dutch Folly bommen en raketten in de stad. Geen aanval werd beproefd en de Chinezen hielden zich bezig de ledige huizen te verbranden, waarvan zij zelven de grootste schade zullen dragen.

Na het ontvangen van deze tijding, ontvangen wij nog berigten van twee uren later. Daaruit vernemen wij, dat de Oriental bank op dat tijdstip in volle vlam stond, en de *Agra* en koopmansbank eene prooi der vlammen werden; het consulaat stond nog, doch men verwachtte, dat het met al de nog onaangetaste gebouwen in de Factorijen zoude vernield worden.

Het vuur begon achter de pakhuizen van de Heeren Dent & Co en al de huizen over den Americaanschen tuin behalve die van de Heeren Russell & Co en Westmore & Co, werden eene prooi der vlammen.

Het doet ons leed te moeten melden, dat deze brand met verlies van een menschenleven is gepaard gegaan. De Heer O. T. Lane van het consulaat werd bij het doen springen van de pastorij, gedood en Dr. *Winchester*, de vice-konsul, ligt gekwetst.

Ook meldt men, dat de Engelschen Canton bombarderen en er van die stad weldra niets dan puinhoopen zullen overschieten.